

Fodor László

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Szer: *László* **Sámson gazda szekere,
Cim: **Biczó felcser és más érdekességek
a jubiláló Kispest régi életéből****

"1958"

Forrás: *Erti Károly*

1958. 8. 12

Helyszám

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

„Felsőbbségi engedéllyel Kispest nevet nyerte és községgé alapítottatott...” — olvassuk a XIX. kerületi tanácsháza irattárából előkerült és 1870-ben keltezett megsárgult jegyzőkönyvből. Most, amikor Kispest fennállásának 85. évfordulóját ünnepli a kerület lakossága, visszapillant a múlt-ra, a kispesti úkapák és nagyapák küzdelmes életére. Arra az időre, amikor a nagyhatalmú Grassalkovich herceg egykori birtokán

az első telepesek belső vizekkel, sárral, mocsárral küzdve teremtették meg a község, majd a várossá alakulás és az iparosodás feltételeit.

A Vécsei utcai iskola termeiben hetek óta lázas munka folyik. A kispesti festőművészek, rajztanárok, tanácsi tisztviselők készítik a „kispesti napok” keretében szerdán megnyíló kiállítás grafikonjait, a város régi elhagyatottságáról fennmaradt és a mai fejlődést ábrázoló fényképek, rajzok magyarázó szövegeit.

Megtudjuk a tablókról, hogy Grassalkovich herceg halála után, 1864-ben a görög eredetű báró Sina Simon vásárolta meg az öröksöktől 7 800 000 forintért a lőrinci, a hatvani és gödöllői uradalmakat. Később egy belga bank kezébe került a birtok egy része, amelyen telepítéseket létesítettek.

Igy született, alakult a mai Kispest is.

A kiállításon megörökítik **Sámson gazdát és lovaskocsiját, az első „személyfuvarozó vállalatot”.** Akkoriban még ennek is örültek a kispestiek,

pedig Sámson gazda csontig soványodott lova sokszor elakadt a Kispest—Budapest közötti ingoványos úton. Ma már mosolyog a látogató, amikor az egykori katonai loápolóból lett felcser, Biczó Béni, közegészségügyi történetét olvassa. Az öreg obsitos az egyik kocsmában ütötte fel tanyáját: itt keresték fej a betegek.

A kiállításon azt is megtudjuk, milyen nagy eseménye volt a régi Kispestnek, amikor

1872-ben megalakult az első iskolaszéki tanács

és megkezdődött bérelt házban az iskolai oktatás. Megemlékeznek a város egykori szegényfoltjáról: a szeméttelről is. 1892-ben ifj. Cséry Lajos, a lőrinci földesúr kapott koncessziót a szemétfuvarozásra. Kispest határában létesítette telepét. Ezzel a jól jövedelmező vállalkozással

a Cséry-család megsokszorozta vagyonát.

Az utókor tüntette el ezt a büzfészket, amelynek helyén lakótelepeket létesítenek. Az elsón, az Elmunkás-telepen korszerű bérházakban már több száz kispesti dolgozó lakáshoz jutott.

Az augusztus 13-án ünnepé-

lyes keretek között megnyíló kiállításon a gyárak, szövetkezetek és iparosok mutatják be Kispest ipari fejlődését. Este zenekari hangverseny lesz, a következő napokban kulturális előadások, divatbemutatók, népi együttesek előadásai és sportversenyek szórakoztatják majd Kispest közönségét.

Fodor László